

Rodna Gruda

Alejandra Laurencich - povezana s Slovenijo z dvema močnima vezema

Alejandra Laurencich – Connected to Slovenia through Two Strong Links

Objavljeno dne/Published on: 08.12.2016

Avtor članka/Article Author: Rok Fink

Alejandra Laurencich (Lavrenčič) je ustanoviteljica in direktorica prestižne literarne revije »La Balandra« (Barčica), ki je bila priznana kot ena izmed treh najboljših kulturnih revij v Argentini in izhaja že peto leto – čudež za tako revijo v tej deželi. Ne le o reviji, tudi o Alejandri je dobro kaj vedeti, zato smo jo povabili k intervjuju; sicer v kastiljščini, saj slovenskega jezika ne obvlada. Objavljamo prevod.

Alejandra Laurencich (Lavrenčič) is the founder and director of a prestigious literary magazine entitled La Balandra (The Boat), which happens to be one of the three best cultural magazines in Argentina. The first issue was published five years ago, and in Argentina, five years of a magazine being issued is nothing short of a miracle. But there is much more to Alejandra than solely her magazine. She spoke about herself and her work in the interview for Rodna gruda. Because she is not proficient in the Slovenian language, the interview itself is a translation from Castilian Spanish.

Ale, kako si povezana s slovenstvom?

Na dva načina. Eden je v književnosti, drugi biološki, saj očetova družina prihaja iz Doberdoba. Leta 1929 je moj stari oče Emilio zapustil svoj dom in prišel sem, da bi ustvaril boljšo prihodnost za družino, ki je ostala doma kar nekaj let, saj je šele 1935. s trdom in trdim delom prihranil dovolj sredstev, da jim je poslal za pot v Argentino. Moj oče, Maximiliano, je torej prišel z desetimi leti in žalostnimi spomini na bedno otroštvo v rodnem kraju. Nikoli se ni vrnil, tako kot njegova nekaj let mlajša sestra, moja teta Darinka. O Sloveniji in zapuščenemu domu je tožila samo stara mama Otilia Gergolet, ki se je tudi nekajkrat vrnila na obisk sorodnikov. Tak je bil okvir mojega otroštva: podrobne žalostne zgodbe o prvi vojni, bede in nesreče, tako kot tudi druge, o plesih, pokrajini, jedači, običajih, pesmi in ljudskih pesmih.

Oče se je s svojo sestro in mamo pogovarjal po slovensko, pekel je gubanice za božič, a jaz nisem doraščala v slovenskih šolah v Argentini ne imela stikov s skupnostjo - do takrat, ko sem izdala prvo knjigo »Coronadas de gloria«; lahko bi rekla da se je takrat pojavilo novo rojstvo in po naključju nastala nova nepričakovana vez. Ob tem literarnem dogodku je moj prijatelj Oskar Molek napisal članek za Rodno grudo (če me spomin ne vara, v številki 50). Po drugi strani in skoraj hkrati, pa je Branko Ajdnič, šef tiska EU v Argentini, prebral mojo knjigo in ker mu je ugajala, me je povezal z veleposlanikom – kot pisateljico slovenskega rodu. Tako se je začel moj stik s slovensko skupnostjo in kulturo.

In z literaturo?

Na nekem srečanju na veleposlaništvu sem spoznala Mojco Jesenovec in Jano Strgar, ki sta me prosili, da bi pomagala kot povezava med argentinskim književnim prizoriščem, ki sem ga obvladala, in slovenskimi pisatelji, ki so prišli na knjižni sejem. To sem torej storila in imela priložnost spoznati Aleša Štegerja (poznala sem njegovo »Regreso a casa«, kastiljski prevod, ki ga je izdala Beletrina, in mi ga je med drugimi slovenskimi knjigami posodil Oskar, in me je navdušila! V slovenski delegaciji so takrat bili Mojca Kumerdej, Alojz Ihan, Mitja Čander in drugi. Dosegla sem, da so se predstavili v zelo lepi, znani knjigarni, in da se je o njihovi prisotnosti na sejmu pisalo v časopisu. Zame pa je bilo najpomembneje, da sem prišla v stik z njimi in da so prebrali nekaj mojih besedil v prevodu Mojce Jesenovec ter izkazali zanimanje za moje delo.

Rodila se je ideja, da me povabijo v Vilenico, kamor sem šla leta 2009 kot posebna gostja teden dni po smrti mojega očeta, tako da sem njegovo domovino spoznala šele, ko njega ni bilo več. Pred tem potovanjem sem ga prosila, naj mi pove o kakem kraju, kjer je bil kot otrok srečen. Napotil me je na neko jezero v Doberdobo, kjer so se znali igrati; ko sem prispela, jezera skoraj ni bilo več, a bratrance so mi pokazali in pojasnili marsikaj, tudi o tragičnih dogodkih prve svetovne vojne.

Naj nadaljujem z literaturo, leta 2010 je v Sloveniji izšel moj roman z naslovom »Pusti me pri miru«. Tako me je bral tudi Klemen Brvar, knjižničar iz Maribora, in kot osebni sen začel uresničevati projekt, ki je končno povezal prestižne ustanove v Sloveniji in Argentini: posneti dokumentarec v Argentini, o meni in mojem romanu. O tem, kako vidim obe državi – svojo in državo prednikov, ki se končno združita v eno samo deblo, ki naredi, da sem to, kar sem.

Večkrat si v svoji reviji objavila dela ali odlomke del slovenskih pisateljev, kar pomeni pomembno širjenje naše kulture v literarnem svetu Argentine. Kako izbiraš dela, avtorje, prevajalce?

Prevajalka mojega romana in prijatelj, pisatelj iz Slovenije, ki mi pošiljajo material, so mi bili v veliko pomoč. Odkar sem spoznala slovensko književnost, sem se z njo močno poistovetila, ji približala pogled na svet, senzibilnost avtorjev. Zdi se mi, da imata Argentinec in Slovenec podoben pogled, ki ju združuje pred drugimi narodi. Morda je razlog v tem, da Argentina in Slovenija nista »centralni« državi, morda bi ju lahko umestili celo na »obrobje sveta« v smislu, da sta kot srednji bratje, ki ne potrebujejo pretiranega varstva, ker ne povzročata težav najstarejšega, ki se bori za svoj prostor na zemlji, ne najmlajšega, ki je treba še varovati, ker je še neobgljen, in se morata sami razvijati. Po mojem mnenju to pomeni neko izvirnost, ki ju naredi podobni; ko kdor spozna ti državi, se zaljubi vanju in želi nazaj. Tako se je zgodilo tudi meni, ko sem obiskala Slovenijo, in enako se zgodi Slovincem, ko pridejo v Argentino.

Če se vrnem k vprašanju, v prvo številko revije »La Balandra (otra narrativa)« sem vključila dossier, posvečen slovenskim pisateljem, Poloni Glavan, Andreju Blatniku in Maruši Krese, ki so mi bili zelo všeč. Slednjo sem osebno spoznala na Vilenici. Izdala sem tudi Štegerja, ob Pahorjevi stoletnici kot poklon vključila izvleček »Nekoropole«. V zadnji številki, s katero smo zaznamovali peto obletnico izhajanja, pa je posebno poglavje o Srečku Kosovelu z eno od njegovih najlepših pesmi, ki smo jo dobili od mariborske knjižnice po posredovanju Klemna Brvarja, in jo je posebno za to priložnost v kastiljščino prevedla Florencia Ferré. Da, širim slovensko literaturo, ki jo spoznavam in me gane. Zelo mi, na primer, ugaja Jani Virk, o njem govorim, kadar je mogoče, a nisem pa še imela priložnosti vključiti ga v revijo.

Tvoj roman »Vete de mi« je bil preveden v slovenščino. Kako je prišlo do te zamisli, kdo ga je prevedel?

Mitja Čander, direktor Študentske založbe, je v »zaroti« z Alešem Štegrovom odgovoren, da je roman »Pusti me pri miru«. Gre za godbo, ki ima kot junaka upornega sina gospodarsko dobro stoječe družine, roman pa je bil izdan v Sloveniji. Prevod Mojce Jesenovec, takrat lektorice slovenščine na Buenosaireski univerzi, je po mnenju poznavalcev brezhiben. Po drugi strani je v celem procesu izdaje in moje udeležbe na Vilenici veliko pomagala kulturna atašejka slovenskega veleposlaništva v Buenosairesu Katja Biloslav.

Kakšne vtise si prinesla z obiska v Sloveniji?

Čudovite. Vsako potovanje ima svoj čar, a ko pridem v deželo mojih prednikov, se začne premikati nekaj zelo globokega, kakor da bi pričeli peti vsi spomini, nakopičeni v moji krvi. Vidim slike, ki se mi zdijo, kakor bi jih že bila videla skozi oči mojega očeta, v pripovedih ali razlagah, ali skozi babičine oči. Temu moram dodati dejstvo, da imam čedalje več prijateljev v Sloveniji in jo občutim kot svoj dom. Nazadnje me je v Slovenijo povabila ekipa pod vodstvom Klemna Brvarja, zgodovinarja in knjižničarja v Mariboru, in bilo je nepozabno. Snemali smo na območjih, povezanih z zgodovino mojih prednikov, v hiši, kjer je živel moj oče, kjer je bila rojena stara mama, ob strelskih jarkih, kjer so se bojevali v prvi vojni ... Bili smo v Mariboru, kjer sem predstavila svojo knjigo, šli smo v Trst, skratka, vse je bilo odlično organizirano. Obiskali smo še knjižni sejem, imela pa sem tudi enourni intervju za RTV Slovenija, ki so ga predvajali za božič. Ko sem s svojim možem in enim od najinih otrok

zapuščala Slovenijo, smo imeli občutek, da zapuščamo delo naše družine, tako močna je bila vez, ki se je ustvarila z novimi prijatelji.

Vemo, da si prejela nagrado, priznanje mesta Buenos Aires; in da sta bili takrat prejemnici prve in druge nagrade slovenskega rodu ...

Za svojo drugo zbirko pripovedi, »Historias de Mujeres oscuras« (Zgodbe temnih žena), vse o konfliktih, navkrižjih sodobnih žensk, sila zasebne zgodbe in včasih celo neizpovedljive, sem prejela drugo nagrado občine. To nagrado podeli mesto Buenos Aires vsako leto.

Kako daleč je priprava portreta, dokumentarca?

Dokumentarec so naslovili »Alejandra« in bo dolg kako uro. Glede na količino posnetega materiala bo snemanje potekalo več mesecev, predstavili pa ga bodo tudi na mednarodnih festivalih dokumentarcev, verjetno najprej septembra v Portorožu, na vsakoletnem Slovenskem filmskem festivalu.

Imaš namen znova obiskati Slovenijo?

Ne samo obiskati, temveč ostati tam eno celo sezono, da bi delala in utrdila stike s kolegi in prijatelji. In bogdaj, da bi kmalu mogoče prevesti moj zadnji roman, »Las olas de mundo« (Valovi sveta), ki je močno odmeval v Argentini in v katerem je precej avtobiografskega, posebno v prvem delu. Zelo bi rada videla, da bi ga lahko brali »rojaki« Slovenci.

Ta revija je posvečena Slovincem po svetu; bi kaj dodala?

Pred nekaj leti sem postala agentka Slovenije »ad honorem«! Vsakemu znancu priporočam obisk Slovenije, spoznati jedi, ustvariti prijateljstva, prehoditi čudovite pokrajine in pa dodati v branje slovenske avtorje.

Alejandra, hvala lepa za tvoj čas in vse dobro!

